
ZARZĄD POWIATU GRODZISKIEGO

Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2021 dla powiatu grodziskiego



Autor: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim

Spis treści

Wprowadzenie	3
1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej na terenie powiatu grodziskiego.....	4
2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia na terenie powiatu grodziskiego.....	5
2.1. Powiat – zadania PCPR w Grodzisku Mazowieckim	7
3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	10
4. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	15
5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.....	16
6. Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.....	18
7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	19
8. Wnioski końcowe	20

WPROWADZENIE

Ocena zasobów pomocy społecznej jest realizacją wynikającą z ustawowego obowiązku zawartego w art. 19 ust. 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U z 2021 r., poz. 2268 ze zm.). Stosownie do treści wymienionego artykułu jednym z zadań własnych powiatu jest sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Wymieniony obowiązek został sprecyzowany w art. 16 a cytowanej ustawy, wskazując jednocześnie organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego do przedstawienia oceny zasobów pomocy społecznej w terminie do dnia 30 kwietnia Radzie Powiatu. Formularz oceny zasobów pomocy społecznej został przygotowany w wersji jednego formularza dla gmin, powiatów oraz miast na prawach powiatu, jednakże komórki dotyczące zadań gminy są niecelowe i pozostają niedostępne dla formularza powiatu. W związku z powyższym dana jednostka samorządu terytorialnego może dokonać oceny w zakresie własnych zadań lub zleconych przez ustawę. Pozostałe zadania są nieaktywne dla powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim przedstawiło w niniejszej ocenie dane o osobach korzystających z pomocy społecznej, wybrane usługi świadczone przez pomoc społeczną na rzecz jej beneficjentów, zaprezentowało instytucje pomocy społecznej funkcjonujące w powiecie, ich sytuację kadrową i potrzeby w zakresie zwiększenia tych zasobów. W ocenie zostały przedstawione także koszty prowadzenia i utrzymania zasobów pomocy społecznej na terenie powiatu grodziskiego. Zebrane w toku prac nad oceną dane mogą posłużyć do dokonania analiz zjawisk i problemów społecznych występujących na terenie powiatu grodziskiego oraz do sformułowania wstępnych wniosków i rekomendacji dla władz samorządu powiatu w zakresie przygotowania i realizacji przyszłej polityki społecznej w regionie. Jednak głównym celem opracowania jest ukazanie skali występujących problemów społecznych w układzie powiatowym oraz zwrócenie uwagi na uwarunkowania, które mimo że nie są bezpośrednio związane z pomocą społeczną, mają ogromny wpływ na katalog usług jakie należy rozwijać w tym systemie.

1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej na terenie powiatu grodziskiego.

Powiat Grodziski jest jednym z 42 powiatów województwa mazowieckiego. Położony w odległości około 30 km na południowy – zachód od Warszawy. Zajmuje powierzchnię 367 km² i liczy ponad 90 tysięcy mieszkańców. W jego skład wchodzi sześć gmin o zróżnicowanym charakterze:

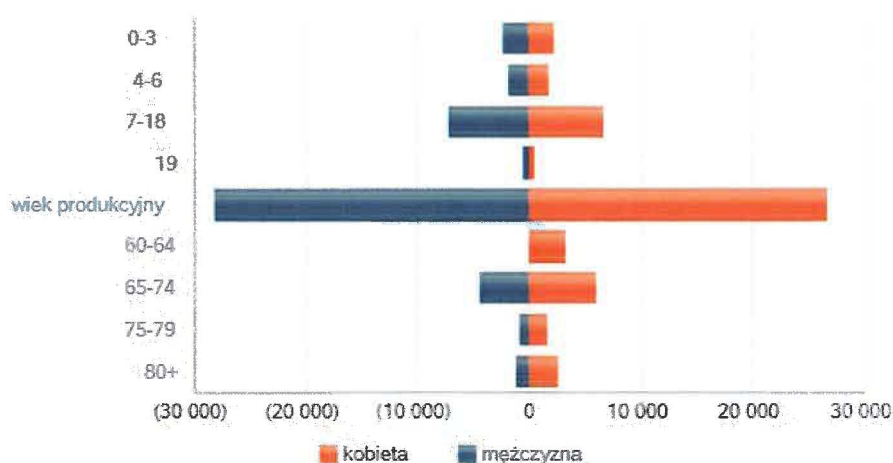
Gminy miejskie: Milanówek i Podkowa Leśna,

Gminy wiejskie: Baranów, Jaktorów i Żabia Wola,

Gmina miejsko – wiejska: Grodzisk Mazowiecki.

Dane demograficzne

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci



Stosownie do objaśnień zaakceptowanych przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej z dnia 9 stycznia 2013 roku w powyższej tabeli dane są automatycznie wczytywane zgodnie z metodologią Głównego Urzędu Statystycznego. Dane prezentowane są w podziale na grupy wiekowe i płeć, które odzwierciedlają kategorie ludności w różnym wieku.

2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia na terenie powiatu grodziskiego

Z ustawowo wskazanej pomocy i wsparcia korzystają osoby i rodziny mieszkające na terenie powiatu grodziskiego. Do zadań powiatu w powyższym zakresie należą pomoc społeczna (zarówno zadania własne powiatu, jak i zlecone z zakresu administracji rządowej, należące do właściwości powiatu).

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA			
Liczba osób	1	217	250
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE			
Liczba osób	2	10	10
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	0	0
Wiek 0 – 17	4	0	0
Wiek produkcyjny	5	10	10
Wiek poprodukcyjny	6	0	0
Liczba rodzin	7	10	10
Liczba osób w rodzinach	8	12	12
w tym: KOBIECY (z wiersza 2 – 6)			
Ogółem	9	1	1
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	0	0
Wiek 0 – 17	11	0	0
Wiek 18 – 59	12	1	1
Wiek 60 lat i więcej	13	0	0
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY			
Liczba osób ogółem	14	263	241
Liczba rodzin	15	247	230
Liczba osób w rodzinach	16	263	241

Stosownie do zadań polityki społecznej w obrębie powiatu została udzielona pomoc osobom w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego. Wśród usług określonych w ramach zadań powiatu uwzględniono poradnictwo specjalistyczne działające w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielana jest pomoc w formie usług: porad prawnych i konsultacji psychologicznych.

Analizując ostatnią część tabeli podkreślić należy, że pracownicy socjalni zatrudnieni w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim przeprowadzają wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania osoby zgłaszającej się z wnioskiem.

Dodatkowo zgodnie z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej pracownicy socjalni przeprowadzają aktualizację wywiadu środowiskowego nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w PCPR w Grodzisku Mazowieckim przeprowadzają rodzinny wywiad środowiskowy również na potrzeby jednostki organizacyjnej pomocy społecznej z terenu innej gminy.

2.1. Powiat – zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim

Wyszczególnienie poniższych zadań dotyczy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, jak i ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Następnym w kolejności wsparciem w formie programów jest zatwierdzony Uchwałą Nr 257/XXXI/21 Rady Powiatu Grodziskiego z dnia 29 kwietnia 2021 roku Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Grodziskim na lata 2021 – 2025. Głównym celem i założeniem programu jest tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach głównego celu utworzono trzy priorytety. Pierwszy dot. utworzenia powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, drugi stanowi prowadzenie działalności edukacyjno – szkoleniowej, w ramach których są prowadzone programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Ostatnim istotnym z punktu widzenia programu jest priorytet dotyczący działań podejmowanych w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą.

Kolejnym zadaniem powiatu realizowanym w formie indywidualnego programu pomocy jest indywidualny programem integracji cudzoziemców określający tryb i zasady pomocy w integracji ze środowiskiem cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

W roku oceny do realizacji Indywidualnego Programu Integracji w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2268 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie udzielania pomocy cudzoziemcom (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 1946) na terenie powiatu grodziskiego przystąpiło 8 osób. Wszystkie osoby realizują założenia uzgodnionych Indywidualnych Programów Integracyjnych. Osoby, które uzyskały status uchodźcy bądź zostały objęte ochroną uzupełniającą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej pochodzą z Afganistanu, Czeczeni oraz Syrii. Wymienione osoby otrzymały decyzją świadczenie i z tego tytułu wydatkowana została kwota 43 375,00 zł. na pokrycie kosztów utrzymania oraz wydatków związanych z nauką języka polskiego.

Na koniec roku sprawozdawczego w realizacji pozostały dwa Indywidualne Programy Integracji. Pozostałe zostały zakończone z bardzo dobrą oceną efektywności procesu integracji.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	10	10	10
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST. 1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	2	2	2
Kwota świadczeń w złotych	3	3173	4760	4760
W TYM: (OD POZ. 4 DO POZ. 9				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	5	0	0	0
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	2	2	3
Kwota świadczeń w złotych	7	3173	4760	12 700
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	9	0	0	0
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PERON, środki własne powiatu)	10	2 250 120	2 598 438	2 935 093
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	31	51	40
Wartość dofinansowania w złotych	12	136 764	320 947	336 547
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	134	112	120
Wartość dofinansowania w złotych	14	175 750	152 892	280 000

ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	108	132	130
Wartość dofinansowania w złotych	16	265 435	329436	309 581
PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”				
Liczba świadczeń	17	69	79	80
Wartość dofinansowania w złotych	18	333 022	419 137	549 000
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowania imprez	19	0	3	1
Liczba niepełnosprawnych uczestników	20	0	67	40
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	21	0	63 705	22 285
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA – PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	22	0	0	6 000

Zgodnie z zapisami ustawowymi piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Organizowanie pieczy zastępczej należy do zadań powiatu. Zadania te Starosta Grodziski wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wyznaczonego Zarządzeniem Nr 48/2011 Starosty Grodzkiego z dnia 29 listopada 2011 roku na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Grodzkim.

W roku 2021 pod opieką Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim pozostawało 108 rodzin zastępcze a w nich 141 dzieci. Następstwem pobytu w pieczy zastępczej jest usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz osób opuszczających placówki. W minionym roku oceny, udzielono pomocy i wsparcia osobom usamodzielnianym w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zgodnie z indywidualnymi programami usamodzielnienia.

3. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Katalog instytucjonalnych zasobów pomocy i wsparcia zawarty w ocenie zasobów pomocy społecznej jest szeroki, gdyż zawiera zarówno zasoby powiatu jak i zasoby gminy.

Instytucjonalne zasoby pomocy i wsparcia na terenie powiatu grodziskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	33	33	33
Liczba osób korzystających	2	33	33	33
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	11	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	786 060	765 077	767 446
W TYM (Z WIERSZY 1-6)				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	33	33	33
Liczba osób korzystających	8	33	33	33
Liczba osób umieszczonych	9	0	1	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	11	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	786 060	765 077	767 446
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0

Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWAŁNIE I NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	98	98	98
Liczba osób korzystających	33	100	102	102
Liczba osób umieszczonych	34	8	17	17
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	36	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	37	86	101	101
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	38	4 150 083	4 261 075	4 264 489
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	39	4	4	4
Liczba osób korzystających	40	2	1	4
Liczba osób umieszczonych	41	1	1	4
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	42	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	43	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	44	27 958	14 384	10 580
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	45	0	0	2

Liczba osób korzystających	46	0	0	0
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	47	580	657	657
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	48	3	3	3
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	49	52 440	32 350	35 000
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	50	0	0	0
Liczba osób korzystających	51	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	52	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	53	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	54	14	14	14
Liczba osób korzystających	55	15	15	15
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	56	11	10	10
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	57	818 296	850 124	911 972
W TYM: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	58	0	0	0
Liczba osób korzystających	59	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	60	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	61	0	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	62	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	63	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	64	70	72	72
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	65	28	27	27
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	66	1 594 133	1 720 011	1 927 680
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	67	0	0	0

Na podstawie umowy zawartej między Powiatem Grodziskim a Domem Rehabilitacyjno – Opiekuńczym Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej na okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy KSN AW w Podkowie Leśnej przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz z zaburzeniami psychicznymi. W roku oceny w zajęciach terapeutyczno – edukacyjnych prowadzonych w wymienionym ośrodku wsparcia brało udział 33 osoby.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić odpowiedniej niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Na terenie powiatu grodziskiego funkcjonują dwa ponadgminne domy pomocy społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej w Izdebnie Kościelnym z filią w Grodzisku Mazowieckim,
2. Dom Rehabilitacyjno – Opiekuńczy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, który ustala Starosta Grodziski i ogłasza w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, nie później niż do 31 marca każdego roku. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i odpłatności wydaje ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby w dniu jej kierowania. Natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej na terenie powiatu, z upoważnienia Starosty Powiatu Grodziskiego, wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Świadczeniem niepieniężnym, formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniające się do prowadzenia samodzielnego życia jest mieszkanie chronione. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. Starostwo Powiatu Grodziskiego posiada w swoich zasobach mieszkanie chronione z możliwością umieszczenia w nim 4 osób.

W zasobach powiatu grodziskiego nie występuje ośrodek interwencji kryzysowej, jednakże zadanie to pozostaje realizowane poprzez szeroko rozumianą współpracę z innymi powiatami oraz poradnictwo specjalistyczne.

Zgodnie z art. 19 ust 2 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych powiatu należy prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Realizacją tego obowiązku są usługi

specjalistycznego poradnictwa świadczone w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim. Jego celem jest wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu spraw związanych między innymi z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinnych, przemocą w rodzinie, problemami wynikającymi z niepełnosprawności członka rodziny, problemami natury psychicznej.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone jest osobom i rodzinom mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Zatem z prośbą o udzielenie wsparcia przez specjalistów, do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie mogą zwracać się wszyscy mieszkańcy powiatu. Kryterium dochodowe nie jest brane pod uwagę, a jedynie potrzeba uzyskania pomocy. Mieszkańcy powiatu skorzystać mogą z bezpłatnych porad i konsultacji psychologa czy prawnika.

Od 1 stycznia 2018 roku na terenie powiatu grodziskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo – wychowawcza. Jest ona prowadzona przez Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży „Inspiracja” w Grodzisku Mazowieckim.

Na terenie powiatu grodziskiego działają dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, które prowadzą rehabilitację dla 72 uczestników. WTZ w Milanówku obejmuje rehabilitacją 30 uczestników, natomiast WTZ w Grodzisku Mazowieckim prowadzi zajęcia dla 42 uczestników. Warsztaty terapii zajęciowej nie prowadzą działalności zarobkowej i są współfinansowane ze środków PFRON oraz środków własnych Powiatu.

Wymienione w ocenie zasobów pomocy społecznej noclegownie i schroniska dla osób bezdomnych oraz ogrzewalnie należą do kompetencji gminy.

4. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Zadania ustawowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grodzisku Mazowieckim wykonuje przy pomocy wykwalifikowanej i doświadczonej kadry, dodatkowej kadry pracującej na podstawie podpisanych umów ze specjalistami w zakresie poradnictwa oraz wyspecjalizowanych jednostek organizacyjnych tj. domów pomocy społecznej, placówki opiekuńczo–wychowawczej opieki całodobowej, grup wsparcia i innych.

W roku oceny, kadra powiatowego centrum pomocy rodzinie liczyła 28 osób w tym: kadra kierownicza 1 osoba, pracownicy socjalni 4 osoby, pozostali pracownicy 21 osób. Spośród zatrudnionych w powiatowym centrum pomocy rodzinie pracowników, 24 osoby posiadają wykształcenie wyższe. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada jeden pracownik socjalny. Wśród wszystkich pracowników 6 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej. Dodatkowo, na umowy cywilno – prawne zatrudnieniowych było 3 osoby, w tym: 2 specjalistów poradnictwa specjalistycznego oraz prawnik do obsługi prawnej jednostki.

5. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

Utrzymanie instytucji zajmujących się udzielaniem wsparcia i pomocy z każdym rokiem wzrasta ze względu na rosnące potrzeby.

Zestawienie środków finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	13 545 947	14 158 756	15 254 220
w tym: w budżecie PCPR	2	5 033 390	5 552 512	6 208 002
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	3	4 150 083	4 261 075	4 261 075
w tym: w budżecie PCPR	4	0	0	0
85203 – Ośrodki wsparcia	5	756 065	765 077	787 446
w tym: w budżecie PCPR	6	0	0	0
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	7	8 460	9 000	9 000
w tym: w budżecie PCPR	8	8 460	9 000	9 000
85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	9	1 442 815	1 718 105	2 172 000
w tym: w budżecie PCPR	10	1 442 815	1 718 105	2 172 000
85220 – Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	11	27 958	14 384	10 580
w tym: w budżecie PCPR	12	0	0	0
85231 – Pomoc dla cudzoziemców	13	66 178	43 375	12 073
w tym: w budżecie PCPR	14	66 178	43 375	12 073
w tym: wydatki na pomoc cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	15	66 178	43 375	12 073
w tym: w budżecie PCPR	16	66 178	43 375	12 073
85232 – Centra Integracji Społecznej	17	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	18	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	19	0	0	0

w tym: w budżecie PCPR	20	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	21	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	22	0	0	0
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	23	332 590	266 745	266 745
w tym: w budżecie PCPR	24	71 530	85 097	55 000
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	25	805 726	913 089	964 000
w tym: w budżecie OPS/PCPR	26	805 726	913 089	964 000
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	27	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	28	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	29	177 525	176 883	24 755
w tym: w budżecie PCPR	30	0	10 338	24 755
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 – Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS/PCPR	32	0	0	0
85416 – pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS/PCPR	34	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	35	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	36	0	0	0
85502 – Świadczenia rodzinne	37	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	38	0	0	0
85504 – wspieranie rodziny	39	212 174	0	0
w tym: w budżecie PCPR	40	212 174	0	0
85505 – tworzenie i funkcjonowanie żłobków	41	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	42	0	0	0
85506 – tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	43	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	44	0	0	0
85507 – dzienni opiekunowie	45	0	0	0
w tym: w budżecie PCPR	46	0	0	0
85508 – rodziny zastępcze	47	2 632 129	2 882 707	3 148 034
w tym: w budżecie PCPR	48	2 266 694	2 561 323	2 773 834
85510 – działalność placówek opiekuńczo – wychowawczych	49	2 934 244	3 108 316	3 598 512
w tym: w budżecie OPS/PCPR	50	159 813	212 185	197 340

6. Aktywność projektowo – konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W powiecie grodziskim realizowane są różnorodne programy mające na celu wsparcie mieszkańców powiatu w rozwiązywaniu problemów związanych z trudnymi sytuacjami życiowymi w których się znaleźli.

W roku oceny PCPR w Grodzisku Mazowieckim uczestniczył w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na łączną kwotę 8999,97 zł. W programie 10 osób wzięło udział.

Kolejny rok realizowany był program "Aktywny samorząd" skierowany do osób niepełnosprawnych, w ramach którego osoby niepełnosprawne mogły skorzystać w zależności od potrzeb z różnych form wsparcia, takich jak: likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. W programie złożono 94 wnioski, z czego rozpatrzono pozytywnie 79.

W roku sprawozdawczym PCPR realizował program "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" edycja 2021, finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego. Celem programu było zapewnienie osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym, umiarkowanym oraz dzieciom, wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. W roku oceny z programu skorzystało 61 uczestników. Łącznie z przyznanej dotacji wykorzystana została kwota 385 516,00 zł.

7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Powiat grodziski na zasadzie partnerstwa współpracuje z organizacjami pozarządowymi znajdującymi się na terenie naszego powiatu oraz poza jego obszarem.

Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej realizuje zadania z pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 ze zm.). Dnia 20.11.2018 roku podpisano Umowę Nr WF.3033.43.2018 z dnia 20.11.2018 roku o realizację zadania publicznego pod tytułem: Prowadzenie na terenie Powiatu Grodzkiego Domu Pomocy Społecznej dla 55 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie na czas określony do dnia 31.12.2023 roku.

Na podstawie umowy zawartej między Powiatem Grodziskim a Katolickim Stowarzyszeniem Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej na terenie powiatu funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy KSN AW w Podkowie Leśnej przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Aktualnie umowa zawarta jest na okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2024 roku.

Ponadto, na terenie powiatu Grodzkiego funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej. Placówki są prowadzone przez Katolickie Stowarzyszenie Archidiecezji Warszawskiej w Milanówku oraz w Grodzisku Mazowieckim przez Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych Malwa Plus.

Ponadto na zasadzie zlecenia realizacji zadania na terenie powiatu grodzkiego od dnia 1 stycznia 2018 roku Stowarzyszenie Dla Dzieci i Młodzieży „INSPIRACJA” z siedzibą w Wólce Grodzkiej prowadzi placówkę opiekuńczo-wychowawczą.

8. Wnioski końcowe

Analizując ocenę zasobów pomocy społecznej w powiecie grodziskim należy zauważyć, że zasoby instytucjonalne, organizacyjne i kadrowe zapewniają realizację zadań pomocy społecznej w sposób zgodny z prawem, skuteczny i oszczędny. Stosownie do zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej powiat grodziski realizuje zadania w sposób odpowiadający potrzebom mieszkańców powiatu.

Mając na względzie rozwiązywanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspieraniu osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka PCPR opracował i realizuje powiatową strategię.

Aby zminimalizować skutki negatywnych oddziaływań na rodzinę oraz wszelkim dysfunkcjom i problemom wynikającym z przemian społecznych w strukturach tut. centrum funkcjonuje poradnictwo specjalistyczne.

Jak wskazuje przeprowadzona analiza powiat grodziski dysponuje dwoma domami pomocy społecznej. Realizacja prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób jest kolejnym zadaniem pomocy społecznej.

Następnym zadaniem pomocy społecznej jest udzielanie pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mających trudności w integracji ze środowiskiem.

W celu zapewnienia pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobietami w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się konieczna jest szeroko rozumiana praca socjalna.

Ważnym elementem procesu wspierania osób usamodzielnianych, jest umożliwienie im praktycznego wymiaru prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, z tego też powodu mieszkanie chronione jest swego rodzaju impulsem w integracji ze społecznością lokalną i społeczeństwem.

Istotnym aspektem pomocy potrzebującym jest nieustanne udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach. Wraz z przemianami społecznymi, których przykładem jest dynamiczny rozwój społeczeństwa informatycznego, czy też zróżnicowanie ekonomiczne środowisk, konieczne jest wychodzenie naprzeciw wszelkim dysfunkcjom i problemom wynikającym z tych przemian. Niezbędne są zatem szkolenia i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej oraz stałe doradztwo metodyczne dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu.

W celu zwiększenia profesjonalizacji kadry pomocy społecznej pracownicy PCPR w Grodzisku Mazowieckim, mając na względzie efektywność i jakość pracy, podnoszą swoje kwalifikacje.

Z uwagi na specyfikę pracy oraz złożoność i skalę problemów osób i rodzin klientów pomocy społecznej, tutejsze centrum podejmuje działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzy i realizuje programy osłonowe. Sytuacja taka implikuje konieczność stałego diagnozowania środowiska lokalnego.

Szczególnie istotne wydaje się wspieranie tworzenia infrastruktury przeznaczonej dla ofiar przemocy w rodzinie. Rozmiary i szkodliwość zjawiska związanego z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on często szybkiego podjęcia działań, dobrze zorganizowanych i zaplanowanych w celu poprawy stanu bezpieczeństwa życia. Chcąc zabezpieczenia dla mieszkańców Powiatu Grodzkiego w roku oceny Powiat Grodzki podjął współpracę z Powiatem Pruszkowskim w celu podpisania porozumienia w sprawie powierzenia Powiatowi Pruszkowskiemu zadania publicznego z obszaru pomocy społecznej w zakresie interwencji kryzysowej.

Przedstawiona ekspertyza jest połączeniem założeń teoretycznych z praktyczną realizacją zadań pomocy społecznej. Szczególnie zasadne, z uwagi na zwiększenie skuteczności funkcjonowania systemu pomocowego jest podejmowanie działań w ramach programów, których celem jest zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego. W kolejnych latach zakłada się :

- wspieranie działalności ŚDS w prowadzeniu oddziaływań wspierająco-aktywizujących osoby niepełnosprawne poprzez kontynuowanie i rozwój działalności,
- dalsze sukcesywne wzmocnianie roli WTZ w aktywizacji osób niepełnosprawnych
- rozwijanie dziennych, popołudniowych i krótkoterminowych form opieki nad osobami zależnymi

(np. pomoc w opiece wychnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych, usługi asystenckie dla osób niepełnosprawnych),

- zwiększenie oferty wsparcia o dodatkowe formy wspierające rodziny w przezwyciężaniu swoich problemów oraz podniesieniu ich kompetencji opiekuńczo-wychowawczych (np. warsztaty umiejętności wychowawczych, poradnictwo rodzinne, terapia rodzinna)

- zwiększenie oferty instytucjonalnej pieczy zastępczej w postaci nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjno-interwencyjnego,

- utworzenie na terenie powiatu grodziskiego ośrodka interwencji kryzysowej